

Kap 5:

Het sommar

Två avsnitt ur kapitlet om försvarsstriden på södra Gotland.

Makt och motmakt

De klev in i rådstugan på Kvinnegårde i Havdhem, den ene efter den andre, mer eller mindre efter rang. Suder treding hade samlats för att diskutera hur man i Burs och Hoburg settingar bäst kunde försvara sig mot kung Valdemars hårdhänta brandskattning. Uppe i norr där fienden redan härjat, där brann gårdarna hos de som inte fort nog plockat fram det begärda. Där fanns få som inte tvingades se på när nära och kära våldtogs. Där fanns få som inte tvingades se på när någon de höll av föll med förvåning och skräck i sitt ansikte, huggen av ett svärd eller träffad av en pil. Men till Suder tredings trakter, dit hade de härjande trupperna ännu inte kommit.

Alla de som kunnat hade kommit till tredingsmötet. Några hade ersatt de som stupat. Andra kom ombundna med sår de ådragit sig i striden där vid Ajmunds bro, då när de i två dagar kämpat för att hindra danskens uppmarsch mot norr. Settingdomaren från Burs setting, Oluf Kyrkeby från Kyrkeby i Garde socken, han hade armen uppbunden. Oluf klev in i rådstugan tillsammans med settingdomaren från Hoburg setting, Botulf Kattlund från Eke, för Botulf hade ersatt sin farbror Johannes Kattlund i ämbetet då denne var på långresa. Därefter kom de fem tingsdomarna. Först gick Jakob Myre från Fardhem i Hemse och Hagvard Kärne från Kärna gård i Burs. Från Hoburg setting kom Malfind Eyste från Ekstagaård i Eksta, och Jon Rikwide från Silte i Hablinge. Frånvarande var tingsdomaren Hans Röde från Unghanse gård i Öja från Hoburg ting i söder, detta därför att Hans Röde detta år var en av de två sittande borgmästarna i Visby. Han hade därför ersatts av en av Hoburgs fjärdingsmän, av Rodwin Gerold från Vamlingbo.

På plats var också de flesta av de sju tingens fjärdingsmän, en från varje socken. De hade rätt att yttra sig, och ibland valde någon av tingsdomarna att rådfråga sina fjärdingsmän. Men då fjärdingsmännen inte hade rösträtt på Suder treding brukade bara få vara på plats.

Fast så var det inte den här gången. Alla fjärdingsmän som kunde stå på benen var med där på Kvinnegårde. Ja de var så många att de fick flytta ut från rådstugan och hålla mötet ute på gårdsplanen i sommarvärmen, skyddade av skuggan från de väldiga träden. Utanför cirkeln av fjärdingsmän ställde sig än fler och lyssnade.

Oluf Kyrkeby ledde förhandlingarna med ålderns rätt. Botulf, som satt i det andra högsätet, han satt mest tyst och lyssnade. Då och då ställde han frågor. Då och då fick han själv frågor. Varje gång handlade frågorna han fick om hans erfarenheter av plundring och strid från året nere i Brandenburg. Att han då för tio år sedan varit kung Valdemars kunskapare, det var känt av alla. Det som avhandlades var det beslut de tre främsta domarna tagit. Den gamle landsdomaren Pavald hade stupat utanför Visby. Han hade ersatts av Liffrid. En settingdomare från vart och ett av de tre treding hade utsetts till de tre främsta. Liffrid som var den äldste av de tre, blev så den nye landsdomaren. Den som sammankallade de tre främste när så behövdes, eller tog de mindre besluten själv mellan Alltingets möten.

Oluf Kyrkeby hade varit med och tagit beslutet om brandskattningen för Suder tredings räkning. Johannes Kattlund skulle egentligen varit Suder tredings utsände till Alltinget, då han var den äldste och mest erfarne av de två settingdomarna, men

då han varit på resa hade Oluf Kyrkeby fått bli en av de tre främste. Botulf hade ansetts vara både för ung och orutinerad för att ersätta sin farbror även i detta uppdrag.

Det var först efter flera timmar av rådslagning som Botulf tog ordet. Han reste sig upp för att markera att han tänkte tala. Allt småprat tystnade med en gång.

”Jag har lyssnat på er alla. Mycket har sagts. En del har sagts med hårda vreda ord. Mycket har sagts med eftertanke. Dansken ser det som så att de har rätten att plundra. Vi gjorde motstånd. Vi förlorade. Så långt är saken enkel. De tre främsta settingdomarna har beräknat den brandskatt de anser att vi förmår och bör betala, allt för att hålla danskens hyrda knektar borta från våra byar och gårdar. Det budet skall vi försöka möta dansken med. Så är det sagt. Så är det fastslaget. Allt annat av värde skall gömmas undan. Kvinnfolket skall hållas borta från illgärningsmännen. Gårdarna skall utrymmas så gott det går. Så långt inget märkligt. Så långt sker allt efter gammal sed.”

Botulf tystnade och såg sig runt. Uppmärksamheten var total bland de som satt och lyssnade.

”Alla här vet att den som plundrar tar det han kan komma undan med. Att de bränner ner och förstör om de tror detta kan skrämma andra att ge mer när de kommer till nästa gård. Alla vet att detta händer uppe i norr just nu. Alla här vet att allt blir värre om vi låter oss skrämmas av övervåldet. Det leder bara till fler brända hus, till fler våldförda kvinnor.”

Botulf gjorde en konstpaus igen. Såg sig runt några långa ögonblick.

”Vi längst nere i söder har färre stupade än resten av landet. Det var inte många av oss som hann upp i tid så vi kunde vara med och försvara Gotlands lås där vid Ajmunds bro. Många av oss fick nöja sig med att hugga dansken i hälarna. Det finns de bland oss, särskilt från oss nere i Hoburg setting som aldrig ens hann upp innan striden var över, som tycker att vi ännu har vår strid framför oss. Men alla här vet också att motstånd i vredesmod och utan eftertanke lätt leder till vedergällningar, där oskyldigt kvinnfolk och barn är de som drabbas hårdast. Det kan lätt leda till att våra gårdar sätts i brand. Hela byar brinner där uppe i norr. Den som inte gör motstånd, den skall plundras med måtta. Det är också krigets lag. Så inte heller strid i vredesmod är en väg vi kan välja. Så hur gör vi då?”

Den här gången tystnade Botulf ännu längre innan han tog ordet igen.

”Min erfarenhet av hur kung Valdemar tänker kommer från flera belägringar och plundringar. Det jag lärde mig om kungen är att om makt mötte motmakt, då försöker Valdemar räkna ut hur han kan få så mycket som möjligt med så liten insats och risk som möjligt. Så gör han alltid. När Valdemar gav order om att bränna och våldta, då var det för att skrämma nästa by till underkastelse. Vi skall inte strida i vredesmod. Vi skall inte heller ge oss utan strid. Vi skall få dansken att tycka att landsdomarens och de två andra av de främstes bud på brandskattningens storlek är ett rimligt och riktigt bud. Ett bud alla vi sex settingdomare står bakom. Och det skall vi göra genom att få dansken att inse att priset blir väl högt när de ger sig ut på plundringståg och försöker sig på att ta mer än det erbjudna. Vi skall få dem att ta emot det vi frivilligt ger, och få dem att tycka det är ett bud som är rätt och riktigt, så att de lämnar vår ö i fred så fort som möjligt.”

Botulf tystnade och satte sig ner. Det blev närmast tumult när många nu samtidigt begärde att få tala. Botulf lät Oluf Kyrkeby sköta det hela och lyssnade igen på allt det som blev sagt. Efter en lång diskussion vände sig Malfind Eyste till Botulf med orden:

”Vi från Eksta uppe mot nordväst är de från Sudret som drabbats värst av stora förluster. En del av oss hann upp till Ajmunds bro och föll där, andra stupade när de försökte stoppa plundrande knektar som kom från norr. Gårdarna brinner i

norra tredinget. De brinner i mellersta tredinget. Alla gårdar som inte kommer fram med det begärda fort nog, de sticks i brand. Vad kan vi i Suder treding ställa upp mot övermakten? Skall jag förmå mina män att ta ännu en strid, då måste det vara en klok strid där vinsten är risken värd. Du är den av oss som är mest erfaren i strid. Du känner många av de danske väl, vet hur de strider. Det är din uppgift som settingdomare att leda oss i strid. Hur vill du leda oss?”

Botulf ställde sig upp och lät igen tiden gå innan han svarade.

”Dansken kommer inte landvägen. De kommer med sina mest grundgående skepp så de kan gå in i våra grunda vikar. Jag tror att de av oss som gissat att de lägger till i Burgsvik först, de har rätt. De kommer att försöka ta eller belägra kastalen i Öja straxt intill så snabbt som möjligt. Sedan sikta på kastalen i norr på min gård Kattlunds, eller på kastalen i söder nere i Sundre. De kommer att försöka erövra de starkaste av våra kyrktorn. Först därefter kommer de till kastalen i Lau. Står Hoburg setting i söder emot, då kommer Burs setting mot nordost lindrigare undan. Så vår strid är er strid. Dansken kommer tro vi har vårt bästa folk låsta i kastalerna och tro att om bara kastalerna är inringade eller erövrade, då är de fria att plundra som de vill. För så var det i norr. Men vi kommer inte att ha vårt folk låsta på kastalerna, för där sätter vi de ledbrutna män som fortfarande är goda skyttar och de bästa skyttarna bland vårt kvinnfolk. De som är bäst på att fälla småvilt med slunga eller båge. Det dansken inte har, det är rörlighet. De har få hästar. De har få snabba grundgående snäckor. Det är med vår rörlighet vi skall binda upp svansen på dansken. Det som inte får ske är att de får fatt på hästar. Låt budet gå om att de måste hållas undan från dansken till varje pris. Det blir er uppgift uppe i norr att stoppa varje ryttargrupp som kommer ridande från Visby, om de alls kommer den vägen. Varje setting har en snäcka utrustad för ledung. Du Oluf frågar Kräklinge setting om vi kan få låna deras snäcka. Då har vi tre. I våra vikar ligger några bördingar och holkar och väntar. Jo jag vet att de flesta skeppen är ute på handelsresor. Några ända bort till England. Men minst tre lär ligga kvar i våra vikar. Alla skeppen skall föras över till östra kusten och ställas i ordning. Men för att snabbt kunna förflytta folk, inte främst förberedas för strid. Inte heller skeppen får falla i danskens händer. Vi blir kanske så starka till sjöss att vi skulle kunna slå ut de danska skeppen. Men det kan vi inte göra, för går vi ut i en allt för öppen strid, då riskerar vi att kung Valdemar kommer tillbaks hit från Öland och blandar sig i leken. Och det skulle kunna kosta oss mycket mer än det vi vinner på den saken. Varje häst skall kunna bära två bågskyttar som kan rida fram, sitta av och avfyra sina pilar, för att sedan rida undan. Varje häst som rids av en dansk måste skjutas först av allt, så att våra skyttar inte blir förföljda. Med skyttar på hästryggen och med snäckor som kan ta sig fram snabbt utefter kusten, så skall vi låsa fast danskens legoknektar och få dem att ogärna vilja röra sig. Den här planen fungerar även om de väljer en annan hamn eller vik att utgå från än Burgsvik. Dansken belägrar just nu Piksborg vid sjön Bolmen i Småland. De belägrar Kalmar. Kung Valdemar behöver sitt krigsfolk till annat. Legoknektarna som kommer hit för att plundra, de behövs där. Plundringen är deras lön, den vill de inte vara utan. Men den tid de har fått sig tilldelad för plundring, den är utmätt av kung Valdemar. Kan vi göra plundrarna orörliga, rädda för att röra sig i mindre grupper, då kommer de att nöja sig med landsdomarens bud på brandskattningens storlek. Det är min plan.”

Botulf tystande en stund. Såg ut över de församlade, innan han fortsatte.

”Vi slåss inte bara för att slippa se våra hem brända och vårt kvinnfolk våldfört. Vi slåss också för vår frihet nästa år, och åren som kommer efter det. Segraren blir inte mild av vänlighet, utan därför att segern blivit mer dyrbar än han tänkt sig. Men vad vi kan komma undan med nu närmast, det beror mycket på vem som är legoknektarnas högste befallningsman. Så parlamentet, det bestämmer ändå till sist vilken taktik som är möjlig. Bestämmer om vi skall välja en försiktig väg

eller bjuda kraftigare motstånd. En lindrigt förnedrad fiende håller tyst om sina motgångar. Slinker tyst iväg med svansen mellan benen och siktar mot andra segrar. Men pressar vi för hårt kan det motsatta hända. Då kan vi få en retad fiende som ger sig ut efter hämnd. Händer det är det bättre att dra sig undan och nöja sig med att senare bygga upp det som bränts ner. Ett hus kan alltid byggas upp igen. Liv som går förlorade nu när vi redan mist så många, de är svårare att ersätta. Så klokhets och eftertanke måste styra våra steg. Det är så jag vill leda er som settingdomare i Hoburg setting.”

Några timmar senare var alla beslut fattade, och det i stor enighet. Burs setting hade accepterat att ställa en del av sitt krigsfolk under Botulfs befäl. Andra skulle göra sig beredda att till häst eller ombord på snäckor ta sig dit de behövdes. Kort därefter bröt folket upp för att ta sig hemåt och för att förbereda allt det som måste ordnas. Just nu var Botulfs tankar sysselsatta med en enda sak. Det som låg framför honom. Han märkte bara tacksamt att Cecilia red där helt lugnt vid hans sida.

Med hissade kjolar

Det var ett stort följe. Många fler än de någonsin attackerat förr. Det var det dåliga. Det goda var det att de rörde sig framåt försiktigare och mer tystlåtet än hon väntat sig, och att de såg sig oroligt omkring. Så vi har lyckats skrämma upp dansken och hans knektar, tänkte hon. Av småpratet som hördes dit hon låg bakom några småträd, hörde hon att det mest var tyskar och valloner som gick i ledet. Inte oerfarna ledungsmän från Själland, utan lejda stridsmän härdade i många strider.

Förra gången hade det räckt att tre hästar red fram med två skyttar var, för att få knektarna att vända hemåt med sina sårade till härläget vid Fide kyrka. Då hade de lätt kunnat dräpa några knektar, men den stående ordern var att sluta skjuta så fort dansken retirerade. Att de kände till den ordern och visste att de kom lindrigare undan genom att retirera, det var viktigt. Att det var detta som gällde hade dansken fått besked om av Botulf, då när han parlamentarade med deras befälningssman. Men den här gången var det erfaret folk som kom. Skulle de där nere vara lika lätta att skrämma?

Allt hade förändrats dagen innan, för då hade dansken erövrat Fide kyrktorn och bränt ner det. Ingen hade skonats. Alla hade huggits ner eller bränts inne. Brandröken svepte ännu in nejden i sin vidriga stank.

Tyskeknektarna där nere på leden hade säkert varit med om erövringen av kyrkan. Nu var de utskickade för att bryta väg mot norr. Så var det nog. Cecilia hade sett det hon behövde se. Styrkan var för stor och välbeväpnad för att de skulle våga sig på den själva. Det högg till i sidan när hon reste sig. Än så gjorde skadan sig påmind då och då. Hon smög bort till sin skyttegrupp som väntade en bit bort, sedan red de så snabbt de kunde mot läget uppe i norr.

Silas stod och såg på när Cecilia, eller Cisse som hon kallades av de andra, kom travande in på lägerplatsen. De två drog sig genast åt sidan för rådslagning.

”Det kan bli blodigt den här gången”, berättade hon. ”Vi kommer knappast undan med ett litet överraskningsanfall, för knektarna är många och stridserfarna.

Flera är utrustade med långskjutande bågar. Deras mål är kanske att bryta sig väg helt bort till kastalen på Kattlunds.”

”Lugn nu, då tänker du bättre. Hur ser terrängen ut framför truppen?”

”En blandning av hedmark och odlad jord, allt för öppet för att skjuta från bakhåll och sedan fly undan. Är de kanske så många den här gången för att de segrat även i Sundre? Sist vi fick bud söderifrån var kastalen i Sundre hårt ansatt. Kastalen i Öja likaså. Är de kanske på väg mot norr för att inte bara tornet i Fide erövrats och bränts ner, utan också kastalerna i Öja och Sundre?”

”Lugn sa jag. Kastalen i Öja står fast, det har vi färskt besked om. Låt mig tänka.”

Cecilia sneglade förtvivlat bort mot de glada unga kvinnor och män som befann sig där i lägret. Måste de skicka några till en tidig död idag, nu när dansken verkade göra ett stort försök att bryta sig en väg mot norr? Alla trodde alltid att det var kamraten bredvid som föll, träffad av pilar eller skäktor. Aldrig de själva. Skulle de få lära sig något annat idag?

”Jon Rikvide och Malfind Eyste känner terrängen bäst. Tillsammans hittar vi nog en lösning. Själv behöver du vila, för du har stridit och spanat oavbrutet i flera dygn. Gå och sträck ut dig du.”

Silas vinkade till sig Jon och Malfind. De tre satt länge och ritade i sanden och pratade lågt.

Cecilia lade sig helt nära och lyssnade. Hon kände hur hennes förtvivlan långsamt gav efter, inte minst för att den plan hon hörde växa fram lät bra. Och visst var det så som Silas sagt, att hon behövde vila. Efter veckor fyllda av skytteövningar, tröttsamma ritter och kortvariga stridskontakter. Slitsamma inte minst därför att de ibland bara tyst kunnat se på när fienden slaktat, våldtagit och bränt. Då när det knektarna begärt inte kommit fram tillräckligt fort. Minnet av brinnande hus var det sista som rörde sig i Cecilias huvud, då när hon gled in i drömmarnas rike.

Kastalen i Öja hade belägrats av de danskes knektar så fort de klivit iland. Unghanse gård en bit norr om kastalen hade blivit fiendens huvudläger. Strategin var enkel. Från Unghanse hade de bitit sig fast i stenhus efter stenhus i ett försök att öppna säkra vägar. På Sudret fanns det gott om stenhus. Fler än någon annan stans på Gotland, därför att stenhuggning, kalkbränning och järnhantering gjort trakten rik. Knektarna hade börjat med att gå mot söder för att kväsa allt motstånd på halvön. Först när ryggen var fri tänkte de sig visst mot norr. Nere i söder befann sig Botulf i ledning för nålsticken i ryggen på de som belägrade kastalerna i Öja och Sundre. Nu hade fienden lyckats bränna tornet i Fide kyrka. Snart var de där Fidenäs breddades ut mot norr. Där blev vägvalen allt fler och då skulle de bli svårare att stoppa, men samtidigt lättare att överraska för sedan fanns det fler ställen som passade för bakhåll. Striden var långtifrån över, även om Sudret erövrades.

När Silas, Jon och Malfind vände sig mot Cisse för att höra hennes åsikt om deras plan, då sov hon. Det får fortsätta med, tänkte Silas. Det var hur som helst Malfinds tur att leda anfallet. Han studerade hennes sovande ansikte ett litet ögonblick.

De senaste dagarna hade Cisse vuxit fram som en av ledarna i striderna. De kvinnliga bågskyttarna från Kattlunds hade följt henne. Inte bara för att hon var en mästare som med sin kraftfulla långbåge sköt längre än de flesta av männen, utan för att hon var en självklar ledare. Och då hennes skyttar red på traktens bästa hästar, stridshästarna som avlades på Kattlunds, sökte sig även unga bågskyttar från andra gårdar till henne grupp.

Tingsdomarna Jon Rikwide från Hablinge och Malfind Eyste från Eksta hade utsetts till stridsledare på Fidenäs av Botulf, men de hade utan ett ord accepterat även Cecilia. Och Silas, som på grund av sin striderfarenhet var utsedd till överste befallningsman över hela truppen, han hade låtit det ske utan att ett ord behövts sägas om saken.

Det var inte så svårt att gissa vart de danska knektarna tänkte ta vägen, för avståndet mellan västra och östra kusten här på näset, det var så kort att de fiendliga knektarna inte hade många vägar att välja på. Inte minst för att en stor del av näset var träskmark. Något som tyvärr också gjorde att de själva, när de var till häst, hade ännu färre vägar att välja på än en fiende till fots. Men den nackdelar vägde lätt i jämförelse med fördelen i att kunna röra sig snabbt. Och självklart också av det att de stred i väl känd terräng.

Silas ropade ut sin order.

”Cisses skyttegrupp lämnar ifrån sig sina bästa hästar och vilar inför nästa strid. Vi kan behöva rida snabbt den här gången så i Malfinds grupp skall alla ha var sin häst, en utvilad häst. Alla i Malfinds grupp måste kunna löpa snabbt, för de måste lämna hästarna och smyga fram. Efter striden blir det en vådlig löpning tillbaks till hästarna under beskjutning. Lika bråttom kan det bli när ni är uppe på hästryggen. Min och Jons grupp rider som vanligt två och två på varje häst. Behöver inte heller vara så snabbfotade. Är det någon i Malfinds grupp som inte är så snabbfotade så byter de med någon av oss. Rid hästarna försiktigt, låt dem vila när det går. Gå vid sidan av så mycket som möjligt för hästarna måste ha kvar sin styrka till när vi flyr undan. Verkställ!”

Malfind Eyste spanade nervöst ut mot vägen. Ännu inga danskeknektar inom synhåll.

De skulle använda sig av ett knep för att locka fienden inom skotthåll för deras svaga bågar. Ett knep de troligen bara skulle kunna använda en enda gång. Fast vem vet, tänkte Malfind. När det handlade om det som fanns mellan benen, då försvann vettet lätt.

Han och hans skyttegrupp stod gömda bakom en liten stuga, och där befann de sig farligt nära den väg där fienden skulle passera. Malfinds skyttar hade de kraftigaste bågarna av gutarna. Men kraftiga bågar, det hade också fienden där ute på vägen, så det gällde att lura dem nära. Farligt nära!

Märkligt egentligen att stugan inte var uppbränd. Bonden hade vägrat flytta ut, trots Botulfs uppmaning. En tyskeknekt hade skjutit honom med en pil i benet då han stod där i dörren till stugan en dag. Hans kona hade släpat in honom skrikande över tröskeln. Sedan hade de väntat på en plågsam död i sin övertända stuga, men knektarna hade bara ridit vidare. Hade visst haft viktigare ärenden. De hade haft tur. Nu hade de flytt undan mot norr.

”Måtte de två andra grupperna finnas på rätt plats och ingripa vid precis rätt tillfälle”, muttrade en av männen.

”Tyst”, väste Malfind.

Hästarna hade de gömt bakom ett uthus en bit bort. Dit måste de springa utan skydd för fiendens pilar. Inte ens framme vid uthuset var de utom skotthåll, ja så tätt inpå sig själva tänkte de försöka lura legotrupperna, för den här gången tänkte de slå till hårt!

Det fanns en stor svaghet i deras plan. Stod deras hästar verkligen tillräckligt långt bort för att det skulle gå att hålla dem tysta? Det borde gå om nu bara inte dansken inte hade egna hästar med sig. Hästar som deras egna i så fall nog bara måste gett sig till att hälsa på. Fast samtidigt så var det ju just detta de ville, att

dansken skulle lämna vägen och gå mot stugan. Bara inte alla på en gång. Då kunde det hela lätt gå överstyr.

Jon Rikwides skyttegrupp väntade med sina hästar nere i en grund bäckkravin. Ravinen låg en bit bort på andra sidan vägen, så ryttarna måste trava fram i ryggen på danskens tyskeknektar, så fort dansken började röra sig mot stugan.

Silas grupp befann sig en ännu längre bort. Även de på andra sidan vägen, men i en liten dunge. Också de hade till uppgift att rida fram och avlossa sina pilar i knektarnas ryggar. Silas och Jons skyttegrupper skulle rida fram bakifrån, då när fienden började storma mot stugan. För att ge Malfind och hans grupp den respit de behövde för att hinna springa bort till sina hästar bakom uthuset.

Spricker planen, då är detta min sista dag i livet, tänkte Malfind. Håller den danske befälhavaren sina nerver i styr och väljer att fortsätta skjuta mot oss istället för att vända sitt folk mot de som dyker upp bakifrån, då ligger vi illa till. Riktigt illa till! Då hjälper det knappast att tre av våra bästa skyttar ligger beredda att täcka reträtten med sina träffsäkra långbågar uppifrån uthusets tak.

Nu skymtade knektarna där borta på vägen. Malfind såg inga hästar, skönt. Men de verkade vara skrämmande många, utdragna som de var på ett långt led. De skulle passera en liten bit utanför skottavstånd. Det var just därför de bara måste lockas närmare.

De två unga kvinnor som erbjudit sig att spela sitt spel, de höll på att göra sig klara. De hade bundit upp sina kjolar så som kvinnor brukade binda upp dem när de arbetade ute på fälten, eller när de plockade musslor eller tång ut efter stranden. De hade bundit upp kjolarna lite extra högt, vilket lett till oblyga viskningar och grova skämt från några av de unga männen i skyttegruppen. Att kvinnorna säkert var mycket medvetna om att de levde farligast av dem allesamman, det kunde man inte se på dem, när de lika oblygt besvarade männens grova skämt. Männen som låg gömda där bakom stugan, de visste att kvinnorna inte bara band upp kjolarna för att locka männen där ute på vägen, utan för att kunna springa fort. Fortare än de någonsin tidigare sprungit, de måste springa för sina liv!

Malfind Eyste studerade kolonnen där ute på vägen. Varje skyttegrupp hade tolv man och ett befäl, en man av vapen. Men var gick befallningsmännen? Var de fanns var avgörande för när han skulle skicka ut de två kvinnorna.

När kolonnen kom närmade såg han att de flesta befallningsmännen gick där de helst gick, framme i täten så de slapp bli nerskitade av dammet som revs upp av många trampande fötter. Malfind suckade av lättnad. De skulle kunna hålla sig till planen och låta större delen av härstyrkan passera.

Först när de flesta gått förbi där ute på vägen vinkade han fram kvinnorna. De två unga kvinnorna klev skrattande fram runt stugknuten, ivrigt språkandes med varandra. De verkade först inte märka knektarna där ute på vägen, men sen skrek de till och började fara runt som yra höns i låtsad förskräckelse. Och just det som Malfind hoppats skulle hända, det hände. Männen i bakre ändan av kolonnen började tävla om att hinna först till de lockande kvinnorna. Än så hade befälet där framme i täten inte fattat vad som höll på att hända i de bakre leden.

Den förste som föll i bakhållet var den knekt som vann språngmarschen. Han tittade förvånat på den kniv som satt under hans revben, instucken där av den halvnakna kvinna han just försökt gripa tag i. Sedan föll han utan ett ljud. Samtidigt brakade pilregnet loss.

Efter att ha fyrat av fyra dödliga pilsalvor, började Malfind och hans grupp sin språngmarsch mot hästarna. De två andra skyttegrupperna hade nu hunnit fram bakifrån och suttit av. Efter två pilsalvor kastade även de sig upp på sina hästar och började sin farliga flykt därifrån.

Gick det som de hoppats? Blev fienden så förvirrade att de inte hann välja sina mål? Malfind stannade till när han kommit upp på sin häst. Han såg hur en häst blev träffad där på andra sidan vägen. Båda de som nu blivit utan häst föll springande efter en stund, fällda av flera pilar i ryggen. Sedan vågade han inte titta mer. Kastade om hästen och sprängde iväg i full gallopp. Red för allt han var värd.

Det hade gått bra. De hade haft en stor seger, men det var ändå ett dämpat gäng som räknade in de sina på samlingsplatsen. Vilka saknades? De var inte längre bort från stridsplatsen än att de fortfarande kunde se fiendeknektarna. Alla spanade bakåt, men inga fler av de saknade vännerna dök upp...

Ingen av de som beordrats att vila sov när de red in i lägret, för de spanade efter vänner och fränder. Vilka hade fallit? Vem skulle de aldrig mer få se?

Malfinds grupp hade fått betala det högsta priset, både bland skyttar och hästar. Två kvinnor och tre män hade stupat. En av de två kvinnor som vågat sig fram och hissat sina kjolar, hon fanns bland de saknade. Många fler hade sårats. Åtta hästar hade förlorats. Men dansken och deras tyskeknektar, de hade förlorat många fler.

En av de som sårats lätt var Geirvald. En skäkta hade träffat hans skottarm, men det mesta av skäktans kraft hade stoppats upp av lädret i den lätta rustning han burit. Inga skadade senor, bara en skadad muskel som bara skulle behöva några veckor att läka.